Vocația laicală într-o familie carismatică: experiența Salesienilor Cooperatori

Comuniune, coresponsabilitate și provocările unei realități laicale inserate în Familia Saleziană

Antonio Boccia

Fost Coordonator Mondial (2018-2026)

A II-a Adunare Mondială a Cooperatorilor Guanellieni

Roma, octombrie 2026

Preaiubiți frați și surori, bună dimineața

Doresc mai întâi să-i mulțumesc Președintelui și întregului Consiliu Mondial al Cooperatorilor Guanellieni pentru această invitație.

O primesc cu recunoștință, dar și cu o anumită emoție. Nu se naște doar dintr-o relație instituțională între două Asociații. Se naște dintr-o apropiere construită în timp cu unii membri ai Consiliului vostru Mondial. Se naște din chipuri, întâlniri, conversații, stimă reciprocă. Înaintea structurilor sunt întotdeauna persoanele. Și foarte adesea Duhul începe chiar așa: printr-o relație simplă, care puțin câte puțin devine prilej de comuniune și de slujire.

Nu aș vrea ca intervenția mea să fie ascultată ca lecția unei Asociații mai vechi adresată uneia mai tinere. Sunt aici pentru a împărtăși o porțiune de drum, cu luminile și ostenelile ei. O sută cincizeci de ani nu ne fac maeștri: ne fac mai responsabili față de darul primit.

Scrisoarea de invitație încredințează acestei comunicări trei cuvinte: **comuniune, coresponsabilitate și provocări**. Aș vrea să adaug un al patrulea, care dă sens celorlalte trei: **misiune**.

Găsesc foarte semnificativ că pregătirea Adunării voastre a început cu un verb simplu și exigent: **a asculta**. Înainte de a defini priorități și programe pentru următorul sexeniu, ați cerut Grupurilor Locale să-și povestească experiența, dificultățile și speranțele. Răspunsurile sosite din Africa, Asia, Europa și Americi au fost adunate în jurul a trei domenii: apartenență, participare și misiune.[16] Așadar, nu sunt aici să vorbesc în fața unei pagini albe. Intru cu respect într-o ascultare care a și început.

Comuniunea, de fapt, nu înseamnă doar a ne simți bine împreună. Coresponsabilitatea nu este doar distribuire de sarcini. Iar provocările nu sunt doar probleme de rezolvat. Totul devine clar când ne amintim că o familie carismatică există pentru o misiune primită de la Dumnezeu și încredințată Bisericii. Misiunea este cea care ne reunește. Misiunea este cea care face necesară comuniunea. Misiunea este cea care transformă participarea în coresponsabilitate.

Întrebarea care ne va însoți, așadar, este foarte concretă: **cum poate o vocație laicală, în interiorul unei familii carismatice, să păstreze darul primit și să-l facă rodnic în lumea de astăzi?**

Don Bosco și Don Guanella: o apropiere care nu anulează originalitatea

Acest dialog dintre noi nu începe astăzi. Are rădăcini mai profunde. Înainte de a se întâlni Asociațiile noastre, s-au întâlnit Fondatorii noștri.

Don Luigi Guanella l-a cunoscut personal pe Don Bosco. În 1875 a intrat în Congregația saleziană și a emis profesiunea temporară. A trăit la Torino, în contact zilnic cu Don Bosco, până în noiembrie 1876. A fost directorul Oratoriului San Luigi, în cartierul San Salvario. Ulterior a fost trimis la Trinità di Mondovì. Experiența sa în Congregația saleziană s-a încheiat în septembrie 1878, când s-a întors în dieceza de Como.[4]

Nu a fost, așadar, o cunoaștere ocazională. A fost un timp adevărat de viață, de slujire, de formare și de discernământ. Documentația salezianăamintește o afinitate profundă între cei doi: spiritul de inițiativă apostolică, paternitatea, iubirea pentru Euharistie, pentru Maria și pentru Papă, hotărârea de a nu rămâne indiferenți în fața sărăciei. La școala lui Don Bosco, Don Guanella a aprofundat o abordare educativă deopotrivă iubitoare și fermă, voința de a preveni răul și elanul unei mari caritățiapostolice.[4]

Don Guanella va scrie mai târziu cuvinte foarte frumoase: «Fiind cu Don Bosco, mi se părea că sunt în rai». Și, mulți ani mai târziu, se va defini drept «devotul său admirator și elev».[5]

Dar tocmai aici se află o învățătură importantă pentru întâlnirea noastră. Apropierea dintre cei doi sfinți nu a produs o copie. Don Guanella nu a devenit un al doilea Don Bosco. Experiența salezianăl-a ajutat să-și recunoască mai clar propria chemare. Paul al VI-lea, în omilia pentru beatificare, a spus că Don Bosco a fost pentru el «mare maestru și prieten» și că, prin învățătură și exemplu, l-a ajutat să-și determine vocația de Fondator.[6]

Această expresie este prețioasă: **l-a ajutat să-și determine vocația de Fondator**. Prietenia adevărată nu-l absoarbe pe celălalt. Îl ajută să devină el însuși. Comuniunea dintre carisme nu produce uniformitate. Maturizează originalitatea fiecăruia.

Cred că acesta trebuie să fie și stilul raportului dintre Asociațiile noastre. Istoria Salesienilor Cooperatori vă poate oferi întrebări, experiențe, criterii. Dar răspunsul va trebui să fie guanellian. Va trebui să se nască din darul pe care Duhul l-a încredințat sfântului Luigi Guanella și din misiunea de caritate care vă caracterizează.

Cea mai rodnică comuniune nu spune: «Devino ca mine». Spune: **«Îți dăruiesc ceea ce am învățat, ca tu să poți deveni mai pe deplin ceea ce ești chemat să fii»**.

Salesienii Cooperatori: o vocație, nu un serviciu suplimentar

Pentru a povesti experiența Salesienilor Cooperatori trebuie să pornesc de la o convingere care a avut nevoie de mult timp pentru a se maturiza pe deplin: **a fi Salesian Cooperator este o vocație**.

Nu este doar voluntariat, ajutor adus lucrărilor sau recunoaștere oferită unor persoane generoase. Toate acestea pot fi prețioase, dar vocația Salesianului Cooperator este ceva mai profund.

Proiectul nostru de Viață Apostolică afirmă:

> *«Angajarea ca Salesieni Cooperatori înseamnă a răspunde vocației apostolice saleziene, dar al Duhului, asumând un mod specific de a trăi Evanghelia și de a participa la misiunea Bisericii».[1]*

Aceste cuvinte conțin esențialul. **Dar al Duhului. Mod de a trăi Evanghelia. Participare la misiunea Bisericii.**

Punctul de plecare este Botezul. În Familia Salezianăsunt consacrați, slujitori hirotoniți și laici. Nu este o ierarhie de importanță. Este o diversitate de vocații și de slujiri. Demnitatea egală nu este acordată de un superior sau de un consiliu. Este deja dăruită de Dumnezeu în Botez.

Conciliul Vatican II a amintit că laicii sunt chemați să caute Împărăția lui Dumnezeu ocupându-se de realitățile temporale și rânduindu-le după Dumnezeu. Ei trăiesc în condițiile obișnuite ale familiei și societății și contribuie, «ca din interior, asemenea unui ferment», la sfințirea lumii.[2]

Proiectul nostru de Viață Apostolică traduce această perspectivă printr-o expresie simplă: **salesieni în lume**. Spune că Salesienii Cooperatori laici trăiesc spiritul salezian «în situațiile ordinare de viață și de muncă, cu sensibilitate și caracteristici laicale».[1]

Adverbul decisiv este **în mod obișnuit**. Vocația laicală nu ne scoate din viața comună. Ne trimite mai profund în interiorul ei.

Familia și munca nu sunt timp sustras misiunii: sunt locuri ale ei. O spun și din propria mea experiență. Bunătatea, ascultarea și răbdarea educativă respirate în familie și la oratoriu am încercat să le duc la locul de muncă. Mărturia laicală este adesea discretă: un cuvânt onest, timp dăruit unui tânăr, o casă care primește, o competență pusă în slujba binelui comun. Fermentul nu-și pune numele pe aluat. Îl transformă din interior.

Aici văd o apropiere profundă cu ceea ce spuneți voi înșivă despre Cooperatorii Guanellieni: carisma trebuie tradusă zilnic în stil de viață și în practică de caritate evanghelică, în familie, la locul de muncă, în societate, în Biserică și în instituții.[12]

Consultarea voastră mondială o exprimă prin voci foarte concrete. Din Brazilia, apartenența este descrisă ca intrare în marea Familie Guanelliană și participare activă la misiunea sfântului Luigi Guanella. Din India, Asociația este definită «o casă spirituală, loc de iubire și de slujire».[16] Nu este vorba pur și simplu de a face ceva pentru alții, ci de a se lăsa formați de un stil care unește credință, caritate și responsabilitate.

Cuvintele sunt diferite. Accentuările carismatice sunt diferite. Însă convingerea este comună: **laicitatea nu este o vocație diminuată. Este o vocație cu un loc propriu, o voce proprie și o misiune de neînlocuit**.

În interiorul unei Familii: apartenență, autonomie și comuniune

O vocație laicală inserată într-o familie carismatică trăiește o tensiune rodnică. Trebuie să păstreze împreună **apartenența și autonomia**.

Primul rezultat al ascultării voastre poate fi rezumat astfel: **înainte de a fi o organizație, vrem să fim o familie**.[16] Nu o familie ideală, fără dificultăți, ci o realitate în care se experimentează rugăciunea, sprijinul reciproc, însoțirea spirituală și misiunea împărtășită. Este semnificativ că, întrebați despre Asociație, Cooperatorii au vorbit mai întâi despre relații și abia apoi despre structuri.

Dacă lipsește apartenența, Asociația se închide în sine. Uită izvorul carismei și pierde legătura cu celelalte ramuri ale Familiei. Dacă lipsește autonomia, laicii rămân dependenți. Sunt chemați să execute, dar nu să discearnă. Colaborează la proiecte gândite de alții, dar le este greu să se simtă subiecți responsabili ai misiunii.

În istoria noastră a trebuit să învățăm că autonomia nu înseamnă independență, iar comuniunea nu înseamnă dependență.

Proiectul de Viață Apostolică spune că Asociația Salesienilor Cooperatori aduce Familiei Saleziene valorile specifice propriei condiții seculare, «cu respectarea identității și autonomiei proprii fiecărui grup».[1] Carta de Identitate a Familiei Saleziene adaugă faptul că comuniunea în misiune nu slăbește autonomia și originalitatea fiecărui grup, ci le clarifică și le întărește.[3]

Acest echilibru nu este atins o dată pentru totdeauna. Trebuie învățat în viața concretă.

Dependența apare atunci când li se cere laicilor disponibilitate, dar nu și spațiu în discernământ. Autonomia imatură apare atunci când un grup crede că se poate dispensa de persoanele consacrate, de Păstori sau de restul Familiei. Calea este o **autonomie solidară în comuniune**: fiecare vocație poartă un dar specific și nimeni nu posedă singur totalitatea carismei.

De aceea cuvântul **coresponsabilitate** a devenit central în drumul nostru. Dar trebuie să îl înțelegem bine.

Coresponsabilitate nu înseamnă că toți fac de toate. Nu înseamnă să ștergem roluri, competențe și responsabilități. Nu înseamnă nici să înmulțim întâlnirile.

Consultarea voastră folosește o formulă foarte clară: **«Nu vrem să fim spectatori. Vrem să fim coresponsabili»**. Iar din Filipine vine o sinteză care ar putea aparține și Proiectului nostru de Viață Apostolică: «Suntem cu toții coresponsabili, în mod diferit, de o unică misiune».[16]

Coresponsabilitate înseamnă tocmai asta: **să ne simțim împreună responsabili de misiunea primită**. Înseamnă să trecem de la «a face pentru» la «a gândi cu», la «a discerne cu», la «a verifica cu». Înseamnă să împărtășim nu doar sarcinile, ci și întrebările. Nu doar execuția, ci și viziunea.

Statutul nostru afirmă că fiecare Salesian Cooperator se simte responsabil de misiunea comună, potrivit propriilor condiții de viață, competențe și posibilități. Și adaugă că această coresponsabilitate se exprimă în programare, în verificare și în alegerea responsabililor.[1]

Misiunea, așadar, nu este un capitol ulterior coresponsabilității. Este criteriul ei. **Suntem coresponsabili nu pentru a avea mai mult spațiu, ci pentru că misiunea are nevoie de darul tuturor.**

Întrebarea nu este: «Câtă putere a fost distribuită?». Întrebarea este: «S-a ajuns mai bine la tineri, la săraci, la familii și la persoanele fragile pentru că am discernut și am acționat împreună?».

Dacă coresponsabilitatea nu face misiunea mai vie, riscă să devină o discuție despre roluri. Dacă însă se naște din misiune, atunci și organizarea, formarea, comunicarea și economia devin forme concrete de slujire.

A păstra carisma: un foc, nu o bibliotecă

La recentul Meeting al Regiunii Italia, Orientul Mijlociu și Malta am propus o imagine pe care doresc să o reiau și aici: **a păstra o carismă vie înseamnă a păstra un foc, nu o bibliotecă**.[8]

O bibliotecă se păstrează protejând cărțile de praf, de umezeală și de timp. Un foc, în schimb, se păstrează numai alimentându-l. Trebuie adăugat lemn. Trebuie lăsat aerul să treacă. Dacă îl închidem într-o vitrină ca să-l protejăm, se stinge.

Și o carismă poate fi tratată ca un obiect de muzeu. Putem repeta cuvintele Fondatorului fără să ne mai lăsăm răniți de sărăciile care l-au rănit pe el. Putem păstra cu precizie formele trecutului și să pierdem mișcarea Duhului care le-a generat.

Fidelitatea carismatică nu constă în a reproduce fiecare răspuns dat de Fondator. Constă în a ne lăsa atinși de întrebările profunde la care el a răspuns. Don Bosco a văzut tineri singuri, săraci, fără casă, fără lucru și fără viitor. Don Guanella a văzut umanitatea fragilă, abandonată, neglijată. Amândoi s-au lăsat atinși. Amândoi au înțeles că credința trebuia să devină prezență, educație, casă, pâine, demnitate, familie.

A păstra carisma înseamnă atunci a primi aceiași ochi. Înseamnă a ne întreba: **cine riscă astăzi să rămână fără casă, fără voce, fără legături, fără speranță?** Unde sunt astăzi tinerii abandonați? Unde sunt persoanele fragile pe care nu le vede nimeni? Ce sărăcii noi cer nu doar un serviciu, ci o relație de încredere?

Carisma este vie atunci când ne face capabili să vedem ceea ce alții nu văd și să ne apropiem de cei pe care alții îi evită.

În acest sens, responsabilii nu sunt proprietarii carismei. Sunt custodi ai ei. Iar carisma nu trece doar prin superiori, președinți sau consilii. Trece prin comuniunea discipolilor. Trece prin fidelitatea concretă a fiecărei persoane chemate.

Aceasta este și rațiunea pentru care formarea este atât de importantă. Nu servește doar la cunoașterea istoriei. Servește la a primi un mod de a privi, de a simți și de a acționa. Formatorii nu ar trebui să se limiteze la a explica carisma. Ar trebui să o facă perceptibilă în calitatea relațiilor, în ascultare și în modul de însoțire.

Și în această privință ascultarea voastră oferă o indicație precisă. Formarea permanentă este indicată aproape peste tot ca o prioritate. Din Congo este propus un parcurs uman, creștin și guanellian; din Provincia Maica Domnului de Guadalupe se naște propunerea unei școli pentru a pregăti laici capabili să conducă și să însoțească alte Grupuri.[16] Este un pas important: nu doar să-i formăm pe laici, ci să formăm **laici capabili să însoțească alți laici**.

Proiectul nostru de Viață Apostolică amintește, în același sens, că Salesienii Cooperatori sunt primii responsabili de propria formare umană, creștină, salezian și profesională. Asociația susține acest drum prin persoane calificate și în colaborare cu ceilalți membri ai Familiei Salesiene.[1]

Formarea autentică nu umple doar mintea. **Formează inima, dă pricepere mâinilor și face discernământul mai liber**.

A 150-a aniversare: un har pentru toată Familia Salesiană

Anul 2026 este pentru noi un an aparte. Pe 9 mai am celebrat 150 de ani de la recunoașterea pontificală a Pioasei Uniuni a Cooperatorilor Salezieni, avută loc în 1876.

Ne-am pregătit pentru această aniversare cu un drum de trei ani. L-am exprimat prin trei verbe: **a aminti, a reînnoi, a relansa**.[7]

A aminti nu pentru a ne refugia în trecut, ci pentru a recunoaște izvorul. **A reînnoi** nu doar structurile, ci Promisiunea și viața. **A relansa** nu pentru a face mai mult zgomot, ci pentru a regăsi elan misionar.

Tema parcursului a fost «Un vis, o promisiune și viitorul». Al VI-lea Congres Mondial, celebrat la Sacrofano între 7 și 10 mai 2026, a avut drept motto «A fi ferment pentru a fi roditori».[7]

De ce consider această aniversare **un eveniment de har pentru toată Familia Salezianã**?

Pentru că ne-a amintit că carisma lui Don Bosco, încă de la început, a crescut datorită persoanelor consacrate, slujitorilor și laicilor uniți de aceeași pasiune educativă. A făcut mai vizibilă vocația laicală și ne-a cerut o convertire: adevăratul rod al unei aniversări nu este reușita celebrațiilor, ci o vocație mai limpede, o comuniune mai profundă și o misiune mai curajoasă.

De aceea a 150-a aniversare nu aparține doar Salesienilor Cooperatori. Aparține Familiei Saleziene, pentru că arată că o carismă este roditoare atunci când generează diferite forme de viață, le menține unite și le trimite împreună.

În timpul Congresului am folosit imaginea fermentului. Fermentul este mic. Nu se pune în centru. Se amestecă în aluat și aproape dispare. Dar, dacă este viu, transformă totul.

Aceasta este poate una dintre cele mai adevărate imagini ale vocației laicale. Laicul trăiește amestecat cu viața tuturor. Împarte aceleași orare, aceleași îngrijorări familiale, aceleași responsabilități profesionale, aceleași osteneli sociale. Nu observă lumea din exterior. O locuiește. Și tocmai din interior poate aduce forța Evangheliei.

Provocările sexeniului 2026–2032: proba cotidianului

Al VI-lea Congres Mondial a deschis drumul sexeniului 2026–2032. Consiliul Mondial a identificat deja șapte linii de tradus în Planul de Animație și în opțiunile teritoriilor: tineri protagoniști; spirit de familie; identitate salezianã; coresponsabilitate sinodală; formare; misiune și incidență socială; autonomie și sustenabilitate.[9]

Nu doresc să prezint aici un program. Aș vrea mai degrabă să împărtășesc o convingere care le ține împreună: **viitorul Asociației se decide în viața de zi cu zi**.

Mesajul final al Meetingului a amintit că viitorul depinde de calitatea vieții evanghelice și a relațiilor.[11] Manifestul o spune astfel: «Bucuria Evangheliei se transmite înainte de toate prin viața de fiecare zi».[10] O vocație laicală devine credibilă atunci când Evanghelia intră în muncă, în educație, în folosirea banilor și a tehnologiei, în conflicte și în grija pentru relații.

Prima provocare, așadar, este **o identitate care devine mărturie**. Nu ajunge să știm cine suntem. Este nevoie ca cineva să poată întâlni, prin noi, o urmă a bunătății lui Dumnezeu. Din Congo a sosit o frază foarte eficace: «Caritatea nu se predică înainte de toate. Se trăiește și apoi se răspândește».[16] Blândețea, capacitatea de a asculta, speranța, onestitatea și atenția față de cei din urmă nu sunt virtuți minore. Sunt limbajul cotidian al carismei.

A doua provocare este **formarea permanentă**. Lumea se schimbă rapid. Să ne gândim la cultura digitală, la inteligența artificială, la transformările muncii, la noile fragilități afective, la războaie, la migrații, la singurătate. Nu putem înfrunta realități noi cu răspunsuri învățate o

dată pentru totdeauna. Avem nevoie de o formare înrădăcinată în Evanghelie și în carismă, dar și capabilă să citească timpul prezent.

A treia provocare privește **noile generații**. În multe părți ale lumii, Asociația noastră trăiește îmbătrânirea și dificultatea schimbului generațional. Nu vom rezolva problema cu o campanie de recrutare. Tinerii nu trebuie să devină înlocuitorii necesari pentru a menține structurile noastre. Ei trebuie să găsească spații în care să fie ascultați, să propună, să decidă, să experimenteze și chiar să greșească.

Manifestul ne cere să locuim în locurile în care ei își trăiesc zilele: oratoriul, universitatea, munca și spațiile digitale.[10] Aș vrea să subliniez verbul **a locui**. Nu e de ajuns să organizăm inițiative pentru tineri. Trebuie să împărtășim cu ei o porțiune de viață. Prezența precede proiectul.

A patra provocare este **comuniunea reală**. Într-o Asociație mondială vorbim limbi diferite și trăim situații culturale, sociale și politice foarte îndepărtate. Din Congo ați primit o expresie simplă: «A comunica înseamnă a crea comuniune».[16] Comunicarea digitală ne ajută, dar nu creează automat legături. Devine comuniune atunci când permite circulația experiențelor, când realitățile mai fragile nu rămân singure și când deciziile se maturizează prin procese participative.

A cincea provocare este **ieșirea misionară**. Avem nevoie de Centre Locale vii, dar un Centru nu poate deveni un refugiu. Viața asociativă susține misiunea; nu o înlocuiește. Fidelitatea față de Centrul Local este importantă tocmai pentru că evită ca apostolatul personal să devină izolat și menține fiecare inițiativă în armonie cu comunitatea mai largă. În același timp, Centrul rămâne fidel carismei doar dacă privește dincolo de sine.

Misiunea începe acolo unde persoanele deja trăiesc. Începe în familiile rănite, la locurile de muncă, în școli, în periferii, în parohii, în locuri informale, în instituții și în spațiile digitale. Ascultarea voastră numește sărăcii materiale, singurătate, dificultăți familiale, suferința tinerilor și noi forme de excluziune. Și cere o caritate făcută din prezență, ascultare, apropiere fraternă și însoțire. Din Congo se naște chiar imaginea unor mici **«celule ale carității»**, capabile să identifice nevoile teritoriului și să coordoneze răspunsuri concrete.[16]

A șasea provocare este **capacitatea de a lucra în rețea**. Nicio familie carismatică nu poate răspunde singură la toate sărăciile. A lucra în rețea cu celelalte grupuri ale Familiei, cu Biserica locală, cu instituțiile și cu realitățile sociale nu slăbește identitatea. O pune la încercare și o face mai rodnică.

Toate aceste provocări au un punct comun: nu cer înainte de toate persoane extraordinare. Cer persoane fidele. Persoane capabile să transforme un gest obișnuit în prezență evanghelică.

Tinerețea Cooperatorilor Guanellieni: un har, nu o limită

Aș vrea acum să mă adresez direct vouă.

Realitatea voastră asociativă este mai tânără decât cea a Salesienilor Cooperatori. Dar e nevoie să precizăm bine această afirmație. Colaborarea laicilor aparține rădăcinilor operei lui Don Guanella. Configurarea statutară a Asociației este însă mai recentă: primul Statut a fost

promulgat în 1999, iar recunoașterea eclezială ca operă aparținând Familiei Guanelliene a venit în 2003. Statutul general din 2015 a consolidat un drum deja internațional.[13]

Astăzi sunteți aproximativ **860 de Cooperatori**, organizați în cinci Provincii și cinci Coordonări internaționale sau naționale, prezenți în Africa, Asia, Europa și Americi.[16] Nu este un număr de etalat, ci semnul unei familii deja cu adevărat mondiale. Culturile și situațiile ecleziale diferite vorbesc limbaje diverse și, totuși, în ascultare revin aceleași cuvinte: familie, vocație, formare, coresponsabilitate, comuniune, mărturie și misiune.

Aveți așadar **rădăcini vechi și o formă asociativă tânără**.

Acest lucru nu trebuie să nască o atitudine de reverență față de Asociații cu o istorie mai lungă. Puteți asculta experiența noastră, dar nu trebuie să imitați formele noastre. Și, mai ales, nu trebuie să credeți că maturitatea se măsoară după numărul anilor.

O Asociație veche poate avea structuri solide, dar să devină lentă sau nostalgică. Una tânără poate avea fragilități organizative, dar posedă libertate și capacitate de a experimenta. Frumusețea tinereții voastre este că **multe lucruri nu sunt încă înțepenite**: puteți primi înțelepciunea experienței noastre fără a-i reproduce formele și greșelile.

Tinerețea, însă, nu este doar entuziasm. Cere o muncă de sedimentare. Cere o identitate clară, o formare serioasă, reguli cunoscute, procese participative, continuitate în predarea responsabilităților și legături reale între nivelul local și cel mondial. Magisteriul Bisericii amintește că o realitate asociativă născută dintr-o carismă are nevoie de timp pentru a trece de la entuziasmul inițial la o configurare stabilă.[14]

Stabilitate nu înseamnă rigiditate. Înseamnă a crea condițiile pentru ca darul să continue chiar și atunci când oamenii se schimbă.

Dintre aceste condiții, ascultarea voastră atribuie o valoare particulară **Promisiunii**. În diverse țări ea este percepută ca gestul care face publică și concretă alegerea vocațională. Cineva a propus chiar o zi mondială pentru a o reînnoi împreună.[16] Promisiunea nu este o ceremonie de ținut minte: este un cuvânt dat care cere să devină viață cotidiană.

Statutul vostru spune un lucru foarte puternic: împreună cu Fiicele Sfintei Maria a Providenței și cu Slujitorii Carității, și Cooperatorii sunt **purtători ai carismei**; uniți prin legătura carității, constituie a treia ramură a Familiei Guanelliene.[13]

Luați în serios aceste cuvinte. A fi purtători ai carismei nu înseamnă a o poseda. Înseamnă a o primi, a o trăi și a o oferi. Înseamnă a aduce în Familia Guanelliană darul specific al condiției laicale. Înseamnă a nu fi doar brațe disponibile în opere, ci ochi capabili să citească lumea, competențe, relații, prezență în locurile în care călugărițele și călugării nu pot fi în același mod.

Tinerețea voastră vă oferă o posibilitate prețioasă: să construiți încă de la început o coresponsabilitate care nu este defensivă. O coresponsabilitate în care fiecare ramură să știe să spună cu claritate ce poate dărui și ce trebuie să primească de la ceilalți.

Pe Salesienii Cooperatori, istoria lungă i-a învățat că trecerea cea mai dificilă este adesea cea de la **a colabora** la **a se simți coresponsabili**. Se poate colabora chiar rămânând în exterior. Se devine coresponsabili atunci când misiunea întregii Familii este simțită ca proprie.

Pentru voi această misiune are chipul carității guanelliene. Are chipul săracilor, al persoanelor fragile, al celor care trăiesc abandonul, al celor care au nevoie să se simtă primiți ca fii și ca frați. Maturitatea voastră asociativă nu se va măsura înainte de toate după numărul grupurilor sau după perfecțiunea structurilor. Se va măsura după capacitatea de a face această caritate prezentă, credibilă și generativă în diferitele contexte ale lumii.

Câteva îndemnuri fraterne

Permiteți-mi să adun cele spuse în câteva îndemnuri simple. Nu sunt rețete. Sunt întrebări născute din experiența noastră.

Continuați să ascultați înainte de a programa. Ascultarea nu a fost doar prima fază de pregătire a Adunării. Poate deveni un stil stabil: a asculta Cuvântul, persoanele, Grupurile Locale, diferențele culturale și mai ales pe cei care trăiesc fragilitatea. Un program născut din ascultare va fi poate mai puțin rapid, dar mai împărtășit și mai aproape de viață.

Păstrați primatul carismei. Înainte de roluri, înainte de structuri, înainte de discuțiile despre autonomie, există un dar al Duhului. Întoarceți-vă des la întrebare: ce privire asupra persoanei fragile ne-a încredințat Don Guanella? Ce imagine a lui Dumnezeu? Ce stil de relație? Ce urgență a carității?

Cultivați o formare care atinge viața. Nu formați doar experți în texte guanelliene. Formați persoane capabile să simtă, să discearnă și să acționeze cu inima lui Don Guanella. Uniți Cuvântul lui Dumnezeu, carisma, viața eclezială, doctrina socială, competența educativă și lectura noilor sărăcii.

Dați noilor generații spațiu real. Experiența noastră sugerează să nu vă limitați la a-i invita pe tineri ca să-i ascultați. Cereți-le să vă ajute să înțelegeți lumea pe care o locuiți împreună și încredințați-le responsabilități reale. Însoțiți-i cu încredere, fără să vă substituiți lor, și acceptați ca unele forme să se schimbe pentru ca focul să continue să ardă.

Trăiți coresponsabilitatea ca pe o cultură. Nu o limitați la consilii. Trebuie să intre în stilul cotidian: informații împărtășite, ascultare reciprocă, decizii motivate, verificare comună, încredere, posibilitatea de a exprima un dezacord fără a rupe comuniunea.

Rămâneți legați de grupurile locale și, în același timp, respirați lumea. Grupul local susține vocația și împiedică izolarea. Dimensiunea mondială împiedică absolutizarea propriilor obiceiuri. Întâlniri, înfrățiri, schimb de experiențe și o comunicare participativă pot transforma o sumă de Grupuri într-o rețea de comuniune. Cele două apartenențe au nevoie una de cealaltă.

Lăsați misiunea să verifice totul. O structură este utilă dacă susține misiunea. O formare este bună dacă ne face mai capabili de slujire. O comunicare este eficientă dacă construiește legături și ajunge la cei care sunt departe. O coresponsabilitate este autentică dacă săracii, tinerii, familiile și persoanele fragile primesc mai multă atenție, demnitate și speranță.

Concluzie: rădăcini, aripi și un drum împărtășit

Iubiți frați și surori, am început mulțumindu-vă pentru o invitație născută din relații personale. Aș vrea să închei întorcându-mă la aceeași convingere: Dumnezeu face să crească familiile carismatice prin legături adevărate.

Don Bosco și Don Guanella s-au cunoscut. S-au stimat. Au împărtășit o porțiune de drum. Don Bosco a fost pentru Don Guanella maestru și prieten. Experiența salezianǎ, încheiată atunci când episcopul de Como l-a rechemat în dieceză, l-a ajutat să recunoască mai clar drumul la care Dumnezeu îl chema.

Poate aceasta este imaginea cea mai frumoasă de încredințat întâlnirii noastre: **o apropiere care naște libertate, o comuniune care întărește identitatea, o fraternitate care deschide spre misiune**.

Noi Salesieni Cooperatori celebrăm 150 de ani. Mulțumim pentru o istorie care ne-a dat rădăcini. Dar știm că rădăcinile nu servesc ca să rămânem pe loc. Ele servesc pentru a hrăni o viață care crește.

Voi Cooperatori Guanellieni trăiți frumusețea unei realități asociative tinere. Nu priviți la istoria noastră cu teamă sau cu reverență. Priviți-o cu libertate. Primiți ceea ce vă poate fi de folos. Lăsați deoparte ceea ce nu aparține chemării voastre. Mai ales, aveți încredere în darul pe care Duhul vi l-a încredințat și vouă.

Sinteza ascultării voastre spune că chipul Cooperatorilor Guanellieni în lume are «multe culori, dar o singură inimă».[16] Este o imagine frumoasă pentru această Adunare: nu să ștergem diferențele, ci să recunoaștem în ele aceeași carismă și aceeași pasiune pentru cei mai fragili.

Nu vi se cere să deveniți asemănători Salesienilor Cooperatori. Vi se cere să deveniți tot mai pe deplin **Cooperatori Guanellieni**.

Fiți păzitori ai unui foc, nu ai unei biblioteci. Fiți o prezență laicală capabilă să poarte caritatea guanelliană în familie, în muncă, în societate și în Biserică. Fiți coresponsabili nu pentru a ocupa un spațiu, ci pentru ca niciun dar să nu se piardă și nicio persoană fragilă să nu fie uitată.

Viitorul unei familii carismatice nu depinde înainte de toate de structurile ei. Depinde de calitatea evanghelică a relațiilor, de claritatea vocației și de curajul misiunii.

Mărturia carității a fost definită «marea profeție a timpurilor prezente».[15] Este un cuvânt pe care îl simt profund guanellian și, în același timp, capabil să ne unească.

Să ne facă Domnul destul de uniți ca să ne susținem, destul de distinși ca să ne dăruim reciproc ceea ce suntem și destul de smeriți ca să slujim acolo unde viața este mai fragilă.

Vă mulțumesc pentru ascultarea voastră și drum bun nouă tuturor.

Referințe

[1] Proiectul de Viață Apostolică – Statutul Asociației Salesienilor Cooperatori — https://www.asscc-mondiale.org/webSite/wp-content/uploads/2023/06/PVA_Statuto.pdf

[2] Conciliul Vatican II, Lumen gentium, nr. 31 — https://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_const_19641121_lumen-gentium_it.html

[3] Carta de Identitate a Familiei Saleziene a lui Don Bosco — https://www.sdb.org/es/Familia_Salesiana/Documentos/Documentos/Carta_d%C2%B4Identit%C3%A0_della_Famiglia_Salesiana_di_Don_Bosco_es

[4] Salesienii lui Don Bosco, Luigi Guanella – Sfințenie Saleziană — https://www.sdb.org/it/Santita_Salesiana/Santi/Luigi_Guanella

[5] Luigi Guanella, Gânduri despre Don Bosco – ediție critică — https://www.intratext.com/ixt/ITA0614/_P24O.HTM

[6] Dicasterul pentru Cauzele Sfinților, Sfântul Luigi Guanella — https://www.causesanti.va/it/santi-e-beati/luigi-guanella.html

[7] Asociația Salesienilor Cooperatori, al VI-lea Congres Mondial 2026 — https://www.asscc-mondiale.org/webSite/congreso-mundial-2026/

[8] Antonio Boccia, A păstra carisma vie: a fi ferment în lume — https://drive.google.com/file/d/1VpduChz9IzMPOo_Q8ALc_Htz2M_WsoEI/view

[9] Borja Pérez, Spre viitor cu speranță – Liniile sexeniului 2026–2032 — https://www.asscc-mondiale.org/webSite/wp-content/uploads/2026/08/Relazione-Verso-il-futuro-con-speranza.pdf

[10] Asociația Salesienilor Cooperatori, Regiunea Italia–Orientul Mijlociu–Malta, Manifest pentru viitor — https://drive.google.com/file/d/1NF1-EIDIL49NJu32N8CGgmJA1B41b8vc/view

[11] Să pornim din nou de la Sacrofano: împreună, cu speranță, atrași de iubirea sa milostivă — https://www.salesianicooperatori.eu/news/lettera-del-consigliere-mondiale-italo-canaletti-2/

[12] Opera Don Guanella, Cooperatori Guanellieni — https://www.operadonguanella.it/la-famiglia-guanelliana/guanelliani-cooperatori

[13] Statutul general al Asociației Cooperatorilor Guanellieni, Roma 2015 — https://www.operadonguanella.it/attachments/article/234/STATUTO%20COOPERATORI.pdf

[14] Congregația pentru Doctrina Credinței, Iuvenescit Ecclesia — https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_20160516_iuvenescit-ecclesia_it.html

[15] Ioan Paul al II-lea, Discurs către participanții la Capitolul general al Slujitorilor Carității, 29 ianuarie 2000 — https://www.vatican.va/content/john-paul-ii/it/speeches/2000/jan-mar/documents/hf_jp-ii_spe_20000129_don-guanella.html

[16] Cooperatori Guanellieni, Vocile Cooperatorilor Guanellieni în lume – Faza 1: A asculta, septembrie 2026, document intern